

Dit O&S rapport is digitaal

Kik hier om naar het interactieve rapport te gaan

Vanaf de volgende pagina staat de PDF-versie van het rapport. Deze PDF-versie is niet interactief.

Veiligheidsbeeld Amersfoort

Ontwikkelingen criminaliteit 2013-2022

Beeld: Simon Lamme

Stad met een hart

Inleiding

In het Integraal Veiligheidsprogramma 2020-2022 is vastgelegd dat het college de gemeenteraad tweemaal per jaar informeert over de ontwikkeling van de veiligheids- en criminaliteitscijfers in 2021 en 2022. Dit heeft geleid tot een collegebericht dat eerder is gepubliceerd.

Deze rapportage is een aanvulling op dit collegebericht. Het geeft de ontwikkelingen van de veiligheids- en criminaliteitscijfers weer voor Amersfoort in de afgelopen tien jaar. Daarnaast is er een vergelijking gemaakt met de grotere gemeenten (100-300 duizend inwoners). Ook zijn voor enkele criminaliteitscijfers de verschillen per wijk beschreven.

Voor de cijfers in dit rapport is gebruik gemaakt van de tabellen van het CBS (data.politie.nl). Deze cijfers zijn ook opgenomen in www.amersfoortincijfers.nl. Dit levert soms kleine verschillen op met de data van Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland, welke de basis zijn voor het collegebericht. Deze verschillen zijn echter minimaal en beïnvloeden het algemene beeld niet.

Belangrijk om te vermelden is dat de cijfers zijn gebaseerd op aangiften en meldingen die zijn binnengekomen bij de politie. De incidenten die niet zijn aangegeven of gemeld, het zogenaamde *dark number*, zijn dus niet opgenomen in deze statistieken.

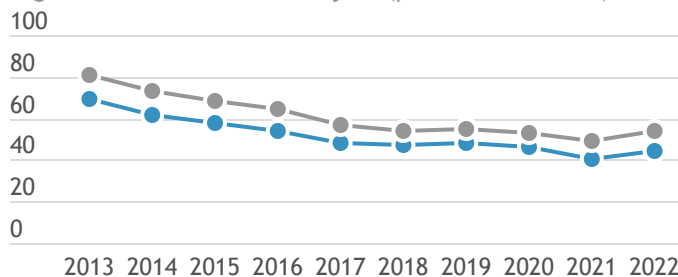

Algemene ontwikkeling

In de afgelopen tien jaar is de bij de politie bekende criminaliteit in Amersfoort fors gedaald: van 10.400 in 2013 naar 6.300 in 2021. Maar in het afgelopen jaar was er weer sprake van een toename tot 7.083: een stijging van 12%. Een toename die vergelijkbaar is met de grotere steden, maar veel meer was dan de regio Midden-Nederland (toename met 3%). Amersfoort volgt ook op de langere termijn vooral de trend van de grotere gemeenten (zie figuur 1).

De stijging in 2022 lijkt in algemene zin te verklaren door het wegvallen van de coronamaatregelen. In maart 2022 zijn de meeste maatregelen losgelaten, waardoor het openbare leven weer op gang kwam. Hiermee neemt de gelegenheid tot het plegen van criminaliteit toe. Het feit dat de stijging in Amersfoort groter is dan gemiddeld in de regio, is vanuit dit perspectief ook begrijpelijk. Amersfoort heeft een centrumfunctie. Nu winkels en horeca weer geopend zijn en evenementen weer kunnen plaatsvinden, brengen bezoekers van omliggende plaatsen weer meer tijd in Amersfoort door. Hierdoor ontstaat er meer criminele gelegenheid. Dit zien we

Figuur 1: Totaal aantal misdrijven (per 1.000 inwoners)

● Amersfoort ● Steden 100.000-300.000 inw.

Bron: Politie, bewerking O&S

duidelijk terug in de aard van de criminaliteit en overlast. Vormen van criminaliteit die samenhangen met geopende winkels, drukke evenementen en toegenomen woon-werkverkeer namen vooral toe.

In dit overzicht beschrijven we verschillende vormen van criminaliteit. Ook zullen we kort ingaan op de verschillen tussen wijken en de vergelijking maken met landelijke trends.

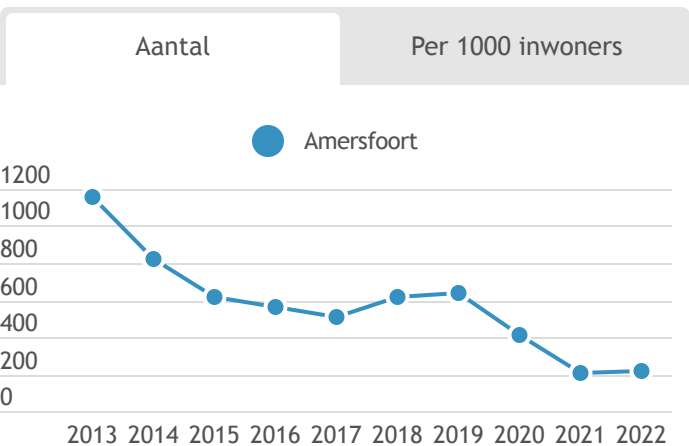
Woninginbraken

Het aantal woninginbraken is in de afgelopen tien jaar in Amersfoort fors gedaald: van 1153 inbraken in 2013 naar 205 in 2021. Vooral in coronatijd daalde het aantal inbraken, mede ten gevolge van het aandeel thuiszitters. Daarna vond weer een lichte stijging plaats, naar 215 inbraken in 2022. Deze ontwikkeling is vergelijkbaar met de trend die in de (middel)grote steden en in de regio was te zien. Alleen kreeg Amersfoort te maken met een tijdelijke opleving in 2018 en 2019, waarna het niveau van de andere steden weer werd bereikt.

In de afgelopen jaren was ruim 68% van de inbraken in Amersfoort ‘geslaagd’ en bij zo’n 32% was sprake van een poging. Daarmee nam het aandeel geslaagd wel toe sinds 2013, toen de verhouding nog ongeveer 50-50 was. Volgens de politie is vooral ‘cilindertrekken’ en ‘hengelen’ via een openstaand raam of brievenbus populair en is de kwaliteit van hang- en sluitwerk vaak niet in orde.

[Klik hier voor een vergelijking met middelgrote steden](#)

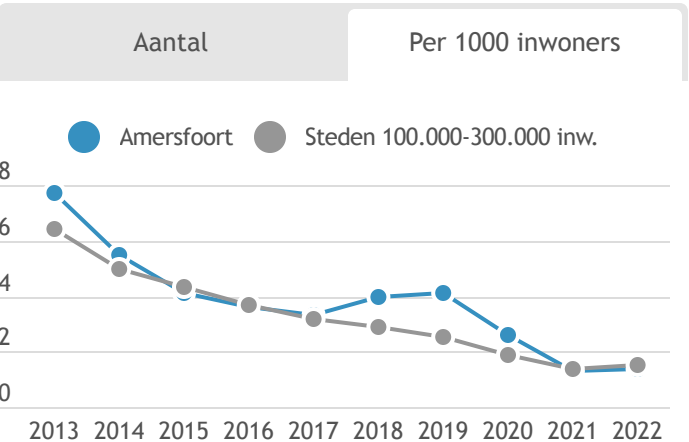
Figuur 2: Aantal woninginbraken (per 1.000 inwoners)

Bron: Politie, bewerking O&S

Per wijk zijn er grote verschillen. Vooral villawijk Bergkwartier is in trek bij inbrekers. De nieuwere wijken in Amersfoort-Noord hebben (onder andere dankzij beter hang- en sluitwerk) vaak minder last van woninginbraak. Overigens verschilt het aantal inbraken per wijk ook van jaar tot jaar. Zo vonden er in 2022 relatief veel inbraken plaats in Randenbroek, terwijl in de drie jaar daarvoor Schothorst-Zuid en Schuilenburg vooral het doelwit waren.

Figuur 2: Aantal woninginbraken (per 1.000 inwoners)

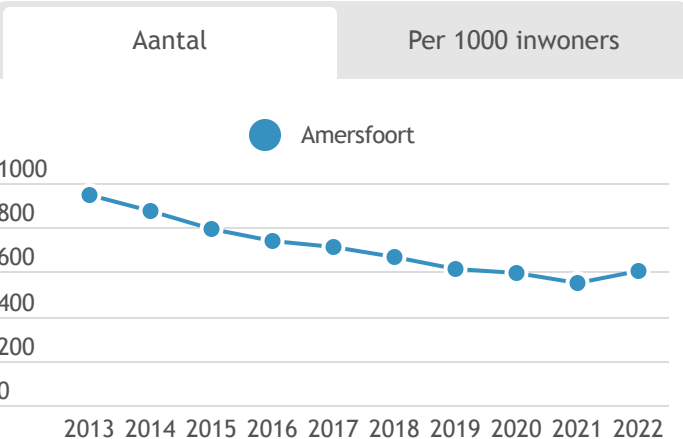

Geweldsmisdrijven

Ook het aantal geweldsmisdrijven maakte in de afgelopen tien jaar een positieve ontwikkeling door. Amersfoort telde ruim 1000 misdrijven in 2012 en dat is gedaald naar 547 in 2021, waarna opnieuw een stijging optrad naar 600 misdrijven in 2022: een groei van 10%. Het aantal geweldsmisdrijven per 1000 inwoners ligt in Amersfoort zo'n 30 procent lager dan het gemiddelde van de grotere gemeenten en is vergelijkbaar met het gemiddelde van de regio Midden-Nederland.

Figuur 3: Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)

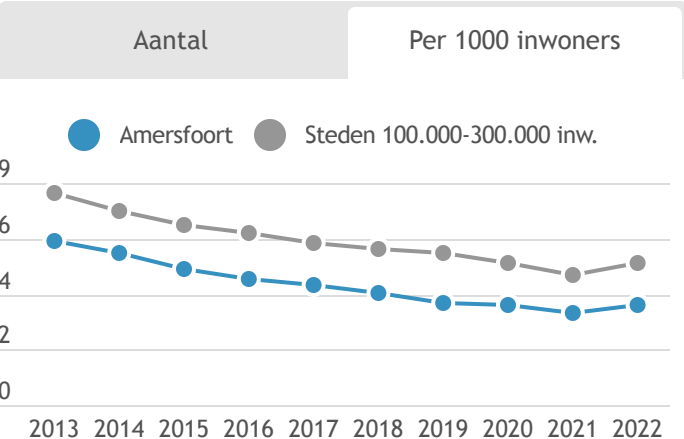

Bron: Politie, bewerking O&S

Binnen de geweldsmisdrijven vormt mishandeling in Amersfoort de belangrijkste categorie (322 incidenten in 2022). Verder komen bedreiging (154) en zedendelicten (63) vaak voor en vonden er in 2022 tien overvallen plaats. Afgelopen jaar namen vooral zedendelicten, mishandeling en overvallen toe.

Binnen Amersfoort komen relatief (d.w.z. per 1000 inwoners) de meeste geweldsmisdrijven voor in Stadskern en Eemkwartier op de voet gevolgd door aangrenzende wijken, Nederberg, Soesterkwartier, De Koppel, Kruiskamp en De Berg-Noord.

Figuur 3: Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)

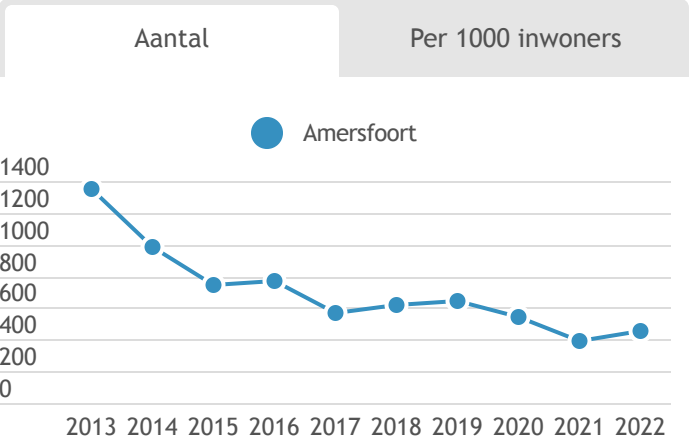

Autokraken

Het aantal autokraken is met 451 gevallen 17% gestegen ten opzichte van 2021 toen er nog 387 gevallen werden geregistreerd. Tijdens de coronapandemie daalde het aantal autokraken verder, waarna er in 2022 weer een lichte stijging plaatsvond. Deze stijging zou verband kunnen houden met het feit dat mensen weer vaker naar hun werk gingen. Over de afgelopen jaren is het aantal wel fors gedaald (van 1352 in 2013 naar 387 in 2021).

Figuur 4: Aantal autokraken in Amersfoort

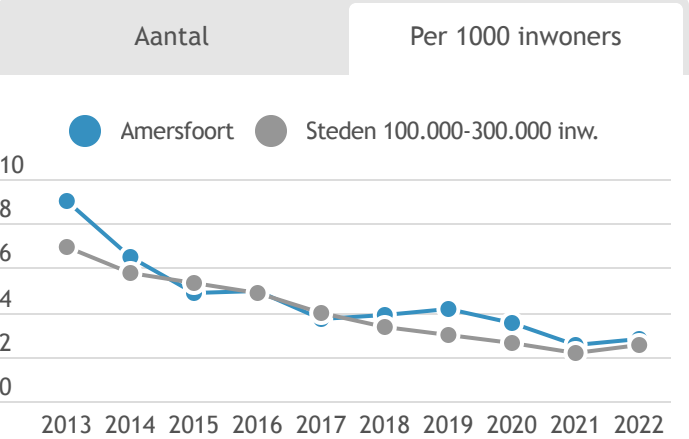

Bron: Politie, bewerking O&S

Het merendeel van de autokraken vindt plaats in de betaalde parkeergarages in de binnenstad van Amersfoort. Meestal gaat het hier om laptops die door middel van het inslaan van de autoruit worden onttreemd. Mogelijk dat de daders gebruik maken van wifi- en bluetoothdetectoren om zo de goederen op te sporen.

Vergeleken met andere (middel)grote steden is de trend ongeveer gelijk. Amersfoort ligt alleen in verschillende perioden iets boven het gemiddelde van de (middel)grote steden (zie figuur 4).

Figuur 4: Aantal autokraken in Amersfoort

Diefstal van (brom- en snor-)fietsen

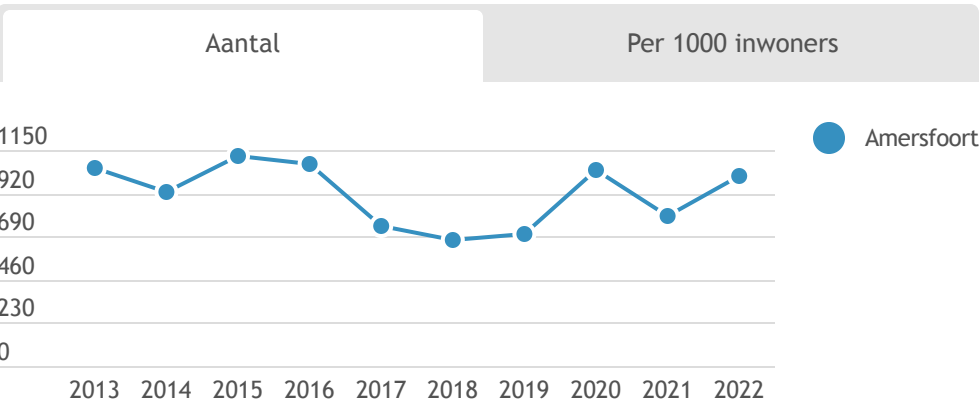
Het aantal diefstallen van fietsen en brommers schommelt nogal van jaar tot jaar. In 2013 ging het nog om meer dan 1000 aangiften. Dit aantal daalde naar minder dan 700 in 2018 waarna het (met een kleine dip in 2021) weer naar meer dan 1000 in 2022 steeg.

Deze stijging zit hem vooral in het aantal gestolen e-bikes. De politie vermoedt dat rondtrekkende bendes het op deze e-bikes gemunt hebben. De fietsen worden, vaak voorzien van

valse framenummers, vervoerd naar het buitenland waar ze worden verkocht. De stijging is deels ook te verklaren, doordat steeds meer mensen gebruik maken van e-bikes en deze ook verzekeren. Bij diefstal van de fiets vraagt de verzekeraar om een aangifte, alvorens zij geld uitkeren. Bij fietsen zonder trap-ondersteuning speelt dat niet of nauwelijks. Hierdoor stijgt het aantal aangiftes fietsendiefstal harder dan het daadwerkelijke aantal fietsendiefstallen.

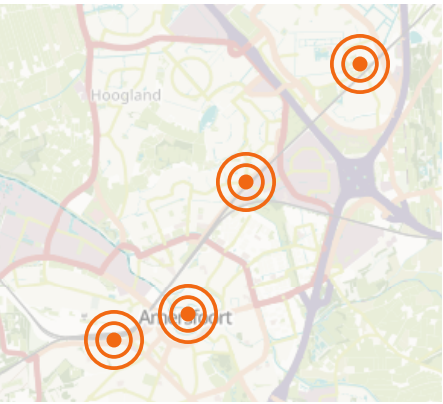
De diefstallen vinden vooral plaats rondom de drie stations, en in en om de binnenstad.

Figuur 5: Aantal fietsdiefstallen in Amersfoort

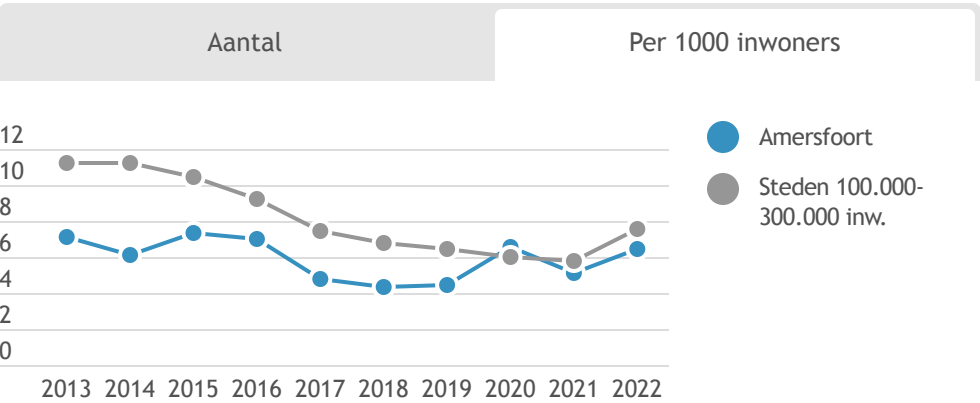
Bron: Politie, bewerking O&S

Figuur 6: Hotspots fietsendiefstal

Bron: RVS, bewerking O&S

Figuur 5: Aantal fietsdiefstallen in Amersfoort

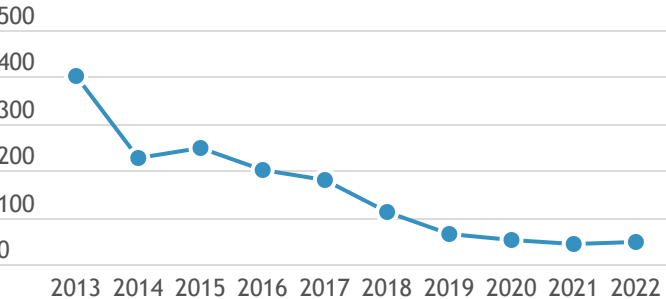
Zakkenrollerij

Het aantal gevallen van zakkenrollerij in Amersfoort daalde van ruim 400 in 2013 naar 47 in 2023. De trend in Amersfoort is daarmee vergelijkbaar met die van de (middel)grote steden en van Midden-Nederland.

Veruit de meeste delicten vinden plaats in de Stads kern en in mindere mate rond het centraal station. Vaak is dat in restaurants en cafés in de avond- en nachtelijke uren. De buit bestaat meestal uit mobiele telefoons en portemonnees.

Wel wordt het aantal gevallen van zakkenrollerij enigszins vertekend door de wijze van registratie van incidenten die plaatsvinden in (internationale) treinen. Amersfoort wordt daar regelmatig als plaats delict geregistreerd, terwijl de exacte plaats delict onbekend is. Men komt er immers vaak pas veel later achter dat men bestolen is. Amersfoort wordt dan genoemd omdat de aangever daar woont, daar aangifte doet of daar toevallig naartoe op weg was of daar vandaan kwam.

Figuur 7: Aantal zakkenrollerij in Amersfoort

Bron: Politie, bewerking O&S

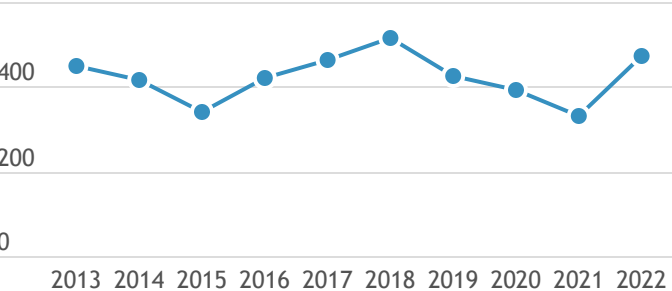

Winkeldiefstal

Het aantal aangiftes van winkeldiefstal schommelde de afgelopen 10 jaar rond de 420 per jaar. In 2021 liep dat aantal terug naar 330, wat vooral het gevolg is van de (gedeeltelijke) winkelsluitingen tijdens de coronapandemie.

In 2022 zijn er 472 winkeldiefstallen bij de politie gemeld in Amersfoort, een stijging van 43 procent. Hiermee is het aantal winkeldiefstallen weer terug op het niveau van voor de coronapandemie. Deze stijging zien we ook terug in andere gemeenten binnen de regio.

Figuur 8: Aantal winkeldiefstal in Amersfoort

Bron: Politie, bewerking O&S

De meeste winkeldiefstallen worden ontdekt bij de grote supermarktketens. Deze zetten vaak een beveiliging in burgerkleding in, wat soms tot meerdere heterdaad aanhoudingen per dag per winkel leidt. Er zijn signalen dat een aantal winkeldiefstallen terug te voeren is op een beperkt aantal individuen. Daarom wordt nu samen met de politie gekeken welke mogelijkheden er zijn om daar een gerichte aanpak op te zetten.

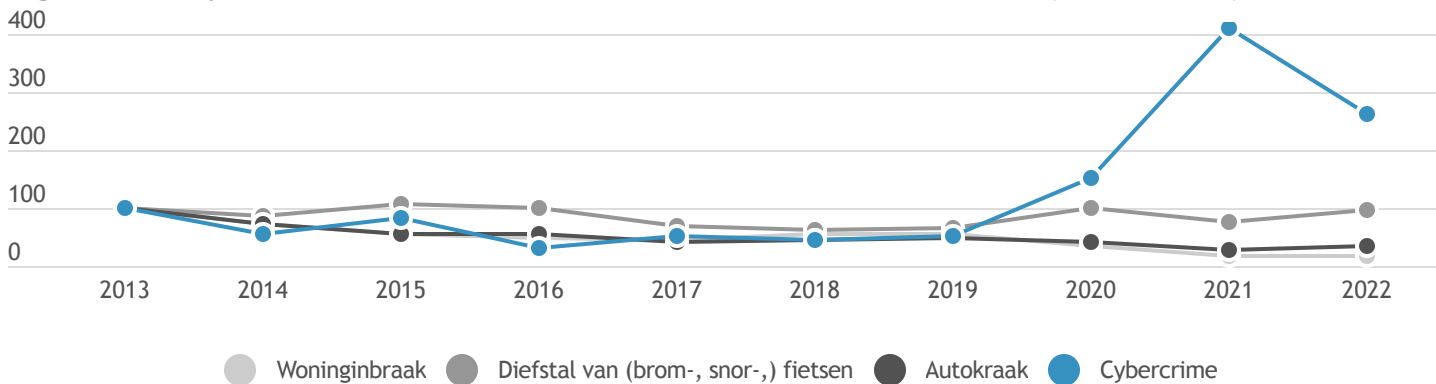

Cybercriminaliteit

Het aantal meldingen van cybercriminaliteit is sinds 2018 en met name tijdens de coronapandemie sterk toegenomen. De toename bereikte een piek in 2021 en is daarna weer gedaald. Helaas zijn aangiftecijfers van cybercriminaliteit door de jaren heen niet altijd goed vergelijkbaar, doordat de wijze van registreren soms is aangepast en de politie ook niet altijd consequent is in de wijze van registreren. Landelijk onderzoek toont wel aan dat de algemene tendens is dat traditionele vormen van criminaliteit iets zijn gedaald, terwijl cybercriminaliteit in de afgelopen jaren is gestegen.

Uit slachtofferenquêtes van de Veiligheidsmonitor blijkt dat een aanzienlijk deel van de Nederlandse bevolking, circa 17%, in 2021 slachtoffer was van een of andere vorm van online criminaliteit. De meeste slachtoffers (10%) kwamen voor bij oplichting of aan- en verkoopfraude, (bijvoorbeeld via webshops of Marktplaats). Bijna 7% van de Nederlanders werd slachtoffer van hacken van computers. En 2,3% van de burgers was slachtoffer van online intimidatie en bedreiging of pestgedrag.

Figuur 9: Aantal cybercriminaliteit incidenten t.o.v. enkele traditionele delicten in Amersfoort (index: 2013=100)

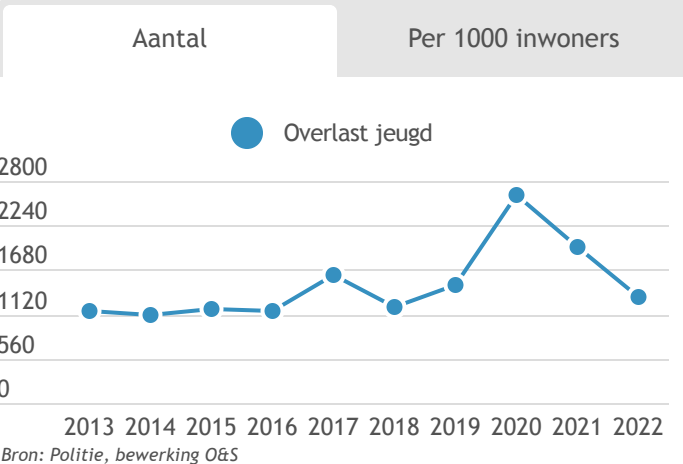
Bron: Politie, bewerking O&S

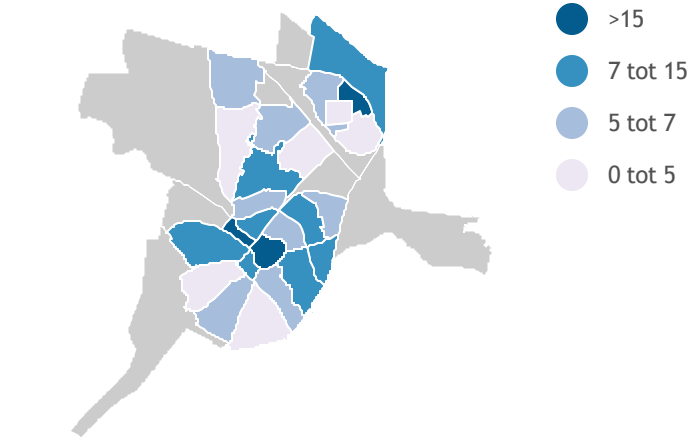
Jeugdoverlast

Het aantal meldingen van jongerenoverlast schommelde in Amersfoort tussen 2013 en 2019 rond de 1300 per jaar. Vervolgens steeg het aantal meldingen van jeugdoverlast in de periode dat er maatregelen rond het coronavirus waren. Deze stijging was in 2020 duidelijk te zien en ook in 2021 was er nog een relatief hoog aantal meldingen van overlast van jeugd. Deze meldingen gingen vooral over het overtreden van de destijds geldende coronaregels.

Figuur 10: Aantal meldingen overlast jeugd in Amersfoort

Figuur 11: Aantal meldingen overlast jeugd (per 1.000 inwoners)

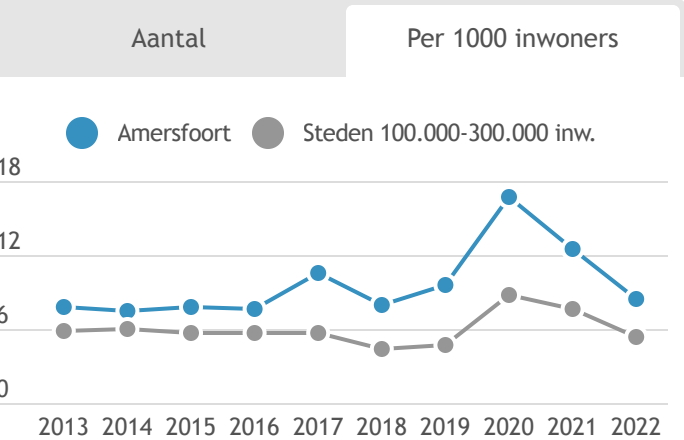

Bron: Politie, bewerking O&S

In 2021 waren er al minder meldingen en deze daling zette in 2022 door tot het weer op het niveau van voor corona was. Afgelopen jaar waren er 1326 meldingen van jeugdoverlast.

Binnen Amersfoort vinden de meldingen van jeugdoverlast (in verhouding tot het aantal inwoners van een wijk) vooral plaats in het centrum (Stadskern, Nederberg en Eemkwartier). Daarnaast hebben ook Soesterkwartier, Randenbroek, De Koppel en Vathorst-Centrum relatief vaak te maken met jongerenoverlast.

Figuur 10: Aantal meldingen overlast jeugd in Amersfoort

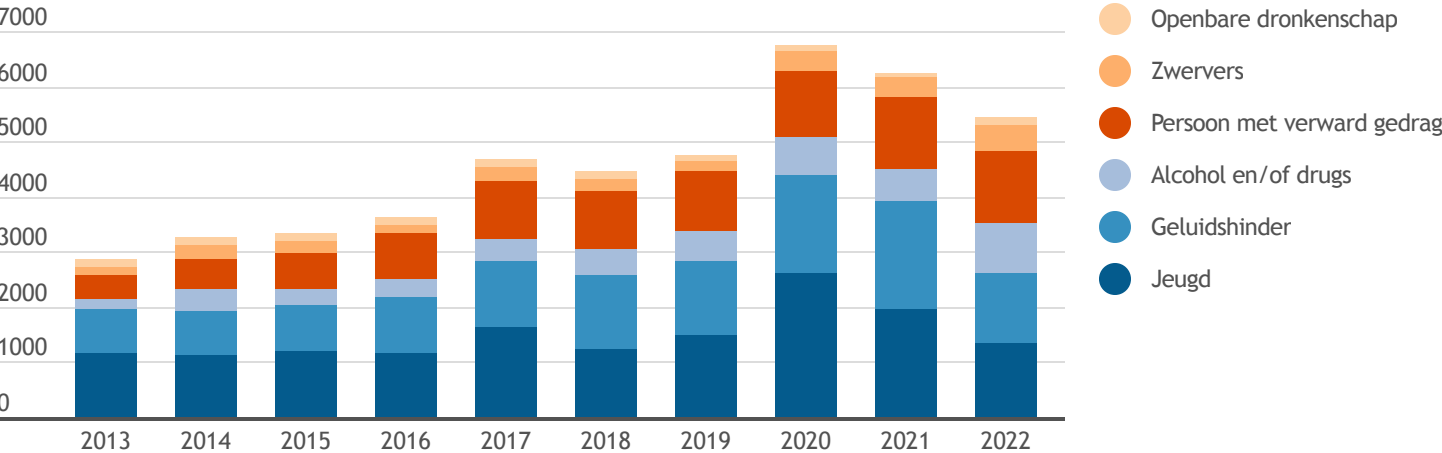

Overige vormen overlast

Naast jongerenoverlast heeft Amersfoort ook te maken met specifieke vormen van overlast. Daarbij springt vooral de overlast van personen met verward gedrag in het oog. Deze vorm van overlast nam in de afgelopen tien jaar sterk toe tot 1320 meldingen in 2022. Ook de overlast die gerelateerd is aan alcohol en drugs kende een forse stijging: van 200 in 2013 naar bijna 900 in 2022. En ook het aantal meldingen van overlast door zwervers/daklozen nam flink toe.

Het aantal meldingen van overlast door geluidhinder steeg in die periode van 800 naar 1.300 met een piek in 2021 (ruim 1900). Dit zou kunnen komen doordat mensen veel thuis werkten vanwege corona. Daardoor zouden inwoners meer overlast hebben kunnen ervaren van geluiden in de woonomgeving.

Figuur 12: Aantal meldingen overlast in Amersfoort

Bron: Politie, bewerking O&S

Onderzoek en statistiek
Gemeente Amersfoort

Auteur   Suzanne Ekhart,
              Ben van de Burgwal
              en Anthonie Drenth

Datum   April 2023